

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Működési ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 10 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronként 50 fillér.

Egyesült erővel.

Diadalmi lázban ég a szövetséges két nagyhatalom. Siker sikert követ olyan tempóban, mint senki sem várhatta. Küztudat dolga, hogy az európai háboru sorsa, bármilyen bonyolult is a különböző szervezete ellenségeinknek, s bármilyen messze esők az összeütközések határai, a francia és orosz csatatereken fog eldőlni. Nos, a németek világgraszoló sikerei Belgiumban és Metz körül máris a döntés felé siettetik az eseményeket.

Nehéz a diadalmi lázban és a legszebb események mámorában nyugodtan és higgadtan folytatni a számvető gondolkodást. Lelkesítésre, bizalomszításra ma már nincs szükség, sőt mintha ellenkezőleg, az általános és jogosult optimizmus már szabályozásra szorulna. A nagy bizakodásnak csak szolid bázist adunk, mikor a nagyjelentőségű fejleményeknek egymásra hatását, szervi összefüggését és a kényszerű konzekvenciákat a közvéleménnyel megértetni iparkodunk.

Ugylátszik, ezt érezték a hivatalos körök is, mikor e héten, az eddigi szokástól eltérően, magyarázó kommunikét adtak nyilvánosságra. Ez a kommuniké velejében azt mondja, hogy a déli harcztérről elvon csapatokat az északi harczter javára. A diadalmisan előnyomult déli seregek visszavonása a Drina- és Száva-parti állásokra, ezzel az intézkedéssel függ össze, s teljes megnyugvást kelthet az iránt, hogy nemcsak legénységünk és kombattáns tisztakarunk, hanem a legfőbb vezérlet urai is föladatak magaslatán állanak.

Délen az összehalmozott nagy tömegek csakugyan nélkülözhetők, mert hiszen a szerb háboru sorsa azóta, hogy Oroszország beleszólt, többé nem Szerbiában dől el, hanem északon. Hiába mennénk akár Nisig, ha Oroszországgal nem boldogulunk. S egészen mindegy, meddig megyünk Szerbia belsejébe, vagy egyáltalán nem megyünk ott előre, ha északon elértük a döntő sikereket. Ezzel, mindenki láthatja, a szerb háboru súlypontja voltaképpen az északi harczterre helyeződött át, következésképpen nagyobb akciókra ott kell képesnek lennünk.

Nem áll módunkban belátni a hadműveletek titkos műhelyébe, de talán nem keressük meg a igazságtól, ha a déli harczterén a további előhaladási műveletek megállítását, az onnan északra irányított csapateltolásokat összefüggésbe hozzuk a német sikereknek szédítő gyorsaságával. Arra gondolunk, hogy e gyors sikereket épp oly gyorsan ki kell használni, s a nyugati gyorsított tempó magával hozza az északi hadműveletek

tempójának gyorsítását is. A győzelmeknek bizonyos arányokat kell tartaniok, s a Franciaországra mért csapások mellett Oroszországra is hasonló csapásokat kell mérni, amit első fellépésünkkel Krassniknál tényleg már meg is kezdtünk. Kétségtelen, hogy a milyen mámorító hatása nálunk van a német győzelmeknek, olyan megdöbbentő és demoralizáló hatásuk van és lesz Franciaország szövetségésére. Nem szabad időt engedni, hogy csüggedése eloszoljon, s bajtársa sorsán okulva, a kétségbeesésben lappangó fokozott energiát kifejtse. A francia vereségeket most

követni fogják az orosz vereségek, s ez a cél sokkal fontosabb, semhogy szolgálatába ne állítsunk minden erőt, amit szolgálatába állítani csak lehetséges.

Harczosok új áradata özöplik tehát át az országon, a messze északi határ felé, a hol szintén megindult a korszakos nagy akció. Németország büszkéi vagyunk, s nemskára be fogjuk bizonyítani a világnak, hogy a lelkes és legyőzhetetlen német hadsereg mellett mi méltó barátoknak és bajtársaknak fogunk bizonyulni.

A háboru eseményei.

— Az Udvarhelyi Híradó eredeti táviratai. —

A németek győzelmes előnyomulása.

Jelentés a német-francia harcztérről.

(Berlin, aug. 28.) A Wolf ügynökség jelenti a nagy főhadiszállásról:

— A nyugati német hadsereg a felvonulás befejezését követő 9-ik napon folytonos győzelmes harcok után a Cambraitól a délnyugati **Vogézekig terjedő francia területre hatolt be.** Az ellenséget mindenütt megverték és azok teljesen visszavonultak. Az elesettek, a foglyok és az elvesztett győzelmi jelvények nagy számát a csatater óriási kiterjedésénél fogva megközelítőleg sem lehet megállapítani, mert a legnagyobb részre át nem tekinthető erdőség és hegyes vidék.

Klukk tábornok csapatai az angol csapatokat Maubeugenál visszaverték és Maubeugtól délnyugatra — miután körülzárták — újól megölték.

Buelow tábornok és Hanssen báró tábornoknak csapatai **mintegy 8 francia és belga hadtestet vertek meg a Sambre Namur és Maas között, több napig tartó harc után** és Maubeugot oldalra hagyva, üldözik őket.

Két napi ostrom után Namur olesett. **Maubeuge ostromát megkezdtek.** Albrecht württembergi harcok csapatai a megvert ellenséget a Semaisartól üldözték és átlettek a Maás.

A német trónörökös csapatai elfoglalták az ellenségnek longeuini előtti megerősített állását; visszavertek egy Verdun felőli ors támadást és a Maas felé haladtak.

Langwy olesett.

A bajor trónörökös üldözés közben Lotharingiánál újabb ellenséges haderők Nanczi irányban lovó állásaikból megtámadták, de visszavertek. Hezniger tábornok csapatai a Vogézekben délfelé folytatja az ellenség üldözését.

Elzászból kitakarodott az ellenség.

Antwerpenből a tegnapi és **tegnapelőtt 4 belga hadosztály Brüsszel irányában lévő összekötő csapatainkat megtámadta. Az Antwerpen elzárására hátrahagyott haderő megverte ezeket a csapatokat, szá-**

mos foglyot ejtett és ágyut zsákmányolt.

A belga lakosság majdnem mindenütt résztvett a harcokban, miért is a legszigorubb intézkedések történtek a frontiereurök barbár garázdálkodásának elnyomására.

A had táponalak biztosítását eddig a hadsereg biztá, miután azoiban az erre a célra visszahagyott haderők a további harcokban való részvételre szükségesek, Ő felsége elrendelte a népfelkelés mozgósítását. A hadtáponalak biztosítására és Belgium megszállva tartására a népfelkelést fogják felhasználni, melyet a német kizigazgatás alatt álló országok a hadsereg szükségleteinek fedezésére mindenképpen felhasználják hogy a hazát mentesítsék.

Stein, főhadiszállásmester.

A mi csapataink előre nyomulnak orosz földön.

(Bécs, aug. 28.) A főhadiszállásról jelentik: Szerda óta harcok vannak folyamatban, melyek a mi csapataink és az oroszok között orosz területen folynak. A balszárnyunk offenzívába lépett és győzelmesen nyomul előre. (A min. elnöke. sajt. oszt.)

Döntő harcokban állanak a mi csapataink.

(Budapest, aug. 29.) A sajtóhadiszállásról hitelesen jelentik a Magyar Távirati Irodának:

— A hadsereg főparancsnokaága délután két óraker közli: az **orosz harc szintéren több nap óta döntő harcok vannak folyamatban.**

A mig azon csapataink, amelyek a kraszniki harcban győztek, az oroszokat Lublin felé követték és egy szomszéd csoport a Bug és a Wirpr közt ellenséges földön, szintén győzelmesen előnyomulva, Azmaoszt körüli területet foglalta el. (Min. elo. sajtóoszt.)

Angol hivatalos elismerés.

(Hága, aug. 28.) Az angol alsó házban Asquit miniszterelnök kijelentette, hogy French tábornok vezetése alatt álló angol sereg visszavonulása az új hadállásba sikerült, de nem jelen-

tétkelen veszteség árán. Az angol csapatok nagy szorongatásban voltak, de ki tudták vágni magukat a németek közül. E pillanatban minden egyéb közlést feleslegesnek tart a mellett amit French tábornok nyilatkozata közöl, hogy az angol csapatok szelleme kitűnő; veszteségünk több mint kétezer ember. (Min. olos. sajtóoszt.)

Poruljárt belgák.

(Berlin, aug. 28.) A Wolff-ügynökség jelenti: Az Amsterdami helyőrség megkísérelt kirombolni közből, Löwen, belga város lakosságát nyilván összebeállítás alapján, a házakból német csapatokra lövöldözött. A várost ezért teljesen rommá lőtték.

Langvy elesett.

(Berlin, aug. 28.) A Wolff-ügynökség jelenti: Langvy vitézül ellenállott. A várost a parancsnok csak akkor adta át, amikor csak egy használható ágyúja volt. A német trónörökös ezért elismerésül meghagyta a fogaágba jutott parancsnok kardját. (A min. elnöks. sajt. oszt.)

Hős német tengerészek.

(Berlin, aug. 27.) A Wolff-ügynökség jelenti: A Magdeburg nevű kis csirkáló a Finn-öbölben zátonyra jutott. Más hajók segítségnyújtása a sűrű ködben lehetetlen volt, mivel a hajót nem sikerült zátóyokról megszabadítani és mivel számos orosz hadihajó támadását intézett ellene a légbe röpítették. A hajó dicősséggel súlydelt el. Egy német torpedó naszád, az ellenség tüzele közből, a legénység nagyobb részét megmentette.

Hazafias áldozatkészség.

Székelyudvarhely város társadalma az Ugron János főispán elnöke alatt álló segélyező bizottsághoz eddig a következő adományokat szolgáltatotta be:

Székelyudvarhely r. t. város adománya K	100—
Dr. Hinléder Fels Ernő gyűjtőívén	1038—
Révffy Irénke és Persián Mariska gy.-ívén	120-90
Leichtner Gyuláné és Barabás Andrásné gyűjtőívén	164 20
Esztégár Bálintné és Szakáts Zoltán gyűjtő ívén	125-70
Becsok Aladárné és Nagy Eleké gy.-ívén	247—
Dr. Hinléder Ernőné és Dr. Váro Gézané gyűjtőívén	180—
Dr. Horváth Károlyné és Simó Mátyásné gyűjtőívén	214 60
Félegyházi Mariska és Németh Irma gyűjtőívén	86-70
Ugron Istvánné és Voith Gerőné gy.-ívén	131-20
Dollny Róbertné és Sylvester Andorné gyűjtőívén	57-44
Ugyanazok gyűjtőívén	30-40
Klein Zsigmond faterlepi hivatalnokai	35—
Oláhfalvi és homoródomenti tkptr. r. t.	100—
Helybeli kereskedők	468—
Udvarhelymegyei tkptr. r. t.	500—
Zálogkölcsonintézet r. t.	500—
Orosz Lajosné által ajándékozott 300 drb tojás eladási ára	15—
Glatz Károly	1—
Lukácsffy Anna és Róza	5—
Ugron Jánosné és Csanády Margit gy.-ívén	44—
Udvarhelymegyei tanító egyesület	50—
Özv. Gonda Jenőné gyűjtőívén	37—
Udvarhelyi Híradó	20—
Udvarhelyvármegye segélyalapjából	2000—
Dr. Jodál Gábor	20—
Szenti Bálint min. tanácsos	50—
Farkaslaki Szövetkezet gyűjtése	17—
Bálint Károly gyűjtése	23—

A katona-napon:

Becsok Aladárné és Kovács Persei gyűjt.	41 90
Szakáts Zoltáné és Dr. Valentsik Ferenczné gyűjtése	35-33
Leichtner Gyuláné és Mezei Nellike gy.	35-10
Zárug Ida és Bodrogi Ibolyka gyűjtése	15-90
Esztégár Bálintné gyűjtése	30-60

Összesen: K 6739 97

Ugron Istvánné és Voith Gerőné gyűjtőívén a Petőfi-, Árpád-, Tibád Antal-utcákban adakoz-

Megverték az angolokat.

(Budapest, aug. 29.) A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A nagyvezérkar közli: **Az angol hadsereget, a melyhez három területiális hadosztály csatlakozott—csapatunk St.-Maunden felől északra teljesen szétverték.** Az ellenség St.-Maundenen túl az egész vonalon visszavonult. **Több ezer foglyot ejtettünk** és hét tábori, egy nehéz üteget zsákmányoltunk. Mezi-eresztől délnyugotra csapatunk széles arcvonalban átkeltek a Maás folyón, folytonos harcok közepette. Balezárnyuk kilencz napig tartó hegyes vidéken folytatott csaták után a csapatokat Epináltól keletre visszaverték és győzelmesen nyomul előre.

Brüsszel polgármestere közölte a város német parancsnokával, hogy a **francia kormány tudomására hozta a belga kormánynak, hogy nem támogatja offenzív, mert maga is teljes defensívára kényszerült.** (A min. eln. sajtóosztály.)

Visszavert orosz betörés.

(Budapest, aug. 29.) Seregettek a Kelet-Galicziába betört erős ellenséggel szemben a Lemberg-től északra, keletre és délkeletre levő területeket tartják. (Min. elnöks. sajtóosztálya.)

(A táviratok folytatása a 4 ik oldalon.)

tak: Voith Gerőné 20 K, Vánky K. 2 K, Bialis Irma 50 f, özv. Csiki Dénesné 50 f, Binder Istvánné 20 f, özv. Karda Ágostonné 40 f, özv. Szabó Károlyné 50 f, Binder István 1 K, Balló Gézané 1 K, Bartók István 2 K, N. N. 30 f, Jampal Lea 50 f, Kovács Lázár 1 K, Gidáli Mór 50 f, Dávid Lajosné 1 K, Dávid Gergely 50 f, Gáll József 5 K, Schmidt 5 K, Tamásy Péterné 4 K, Kovács Kálmáné 1 K, Schlosser Vilmosné 1 K, Schlosser Györgyné 1 K, Reimer Gusztávné 1 K, Rápolty Domokosné 60 f, özv. Ferenczy Istvánné 2 K, Nagy Kálmán 20 K, Baló Ötön 5 K, N. N. 1 K, Máthé Dénes 5 K, Ugron Istvánné 4 K, Simon Ferenc 1 K, Dosa Aladár 1 K, Császár Géza 2 K, Novák János 2 K, N. N. 50 f, N. N. 60 f, Duka Andrásné 4 K, N. N. 1 K, N. N. 1 K, N. N. 2 K, N. N. 1 K, B. J. 1 K, Székelyhidy Viktor 5 K, N. N. 20 f, Szentem Márton 1 K, Zimny Ferenczné 1 K, Péter József 5 K, N. N. 20 f, N. N. 20 f, özv. Gyarmathy Ferenczné 2 K, N. N. 1 K, Pap Lajosné 1 K, özv. Loschdorferné 60 f, Robonyi 5 K, Ambrus Mihály 40 f, Fazakas Domokos 2 K, Nagy Lajos 2 K, összesen 131 K 20 f.

Özv. Gonda Jenőné gyűjtőívén adakoztak: Steinburg Ottó 20 K, Paschek Viktor 5 K, özv. Gonda Jenőné 5 K, Szász Dénes 3 K, Ferenczy Eadréné 2 K, Holloay S. 1 K, Rájk Gyula 1 K, összesen 37 K.

Ugron Jánosné és Csanády Margit gyűjtőívén adakoztak: Szabó István birtokos 10 K, Fábrián József 2 K, N. N. 2 K, N. N. 2 K, Birinyiné 1 K, Haberstumpfné 2 K, Csanády Margit 5 K, Biró Sándor tanár 20 K, összesen 44 K.

Dollny Róbertné, Sylvester Andorné 2-ik gyűjtése: Steinburg Ottóné 10 K, Ganz-féle vilamosági r. t. 5 K, Nagy Irma 2 K, N. N. 2 K, Demeter Ákos 3 K, Baló Zsigmond 4 K, Tamás Gáspár 60 f, Pástor Ferenc 1 K, Bodrogi Sándorné 80 f, N. N. 2 K, összesen 30 K 40 f.

A farkaslaki szövetkezet igazgatóságának gyűjtőívén: a Szövetkezet 10 K, Jakab Antal 1 K, Pakóts Zs. János 1 K, Márton Károly 1 K, Fancsali János 1 K, Kovács Lajos 1 K, Balla Antal 1 K, Kovács Mózes 1 K, összesen 17 K.

Bálint Károly tanító gyűjtőívén: Kakucs Ferenc 3 K, Bálint Károlyné 2 K, Bakó Sándorné 2 K, Lőrincz István 2 K, Csáki József 1 K, Kovács Dénesné 4 K, Kovács Gy. Imre 1 K, Kovács Sándor 2 K, Lőrincz Antal 2 K, Mihály Mária 2 K, Nagy Sándorné 2 K, összesen 23 K, ezenfelül Bálint Károly tanító fizetésének 3%-át.

A lelkes társadalom.

A jó szívek csodálatraméltóan akcióba léptek a háború folyamán természetesen előálló nyomor enyhítésére. A társadalom pillanat alatt összefort és a friessen kovácsolt vas erejével állott munkába, hogy minden megvonható azoknak hordjon, akiknek különben a legzűlésegebbre sem telnék.

Városunk, sőt az egész megye társadalmát aiet kivenni részét a nemes mozgalmakból, hogy a hadbavonultak segélyre szorult itthonbogyottjai érezzék a szeretetnek gondoskodó melegét; Vöröskereszt-egylet fiók létesült, megindult az Aranyért vasat mozgalom, garmadába gyűjtik a sebesült katonák részére a fehérneműt, rakás számra kötik a csukló védőket és szorgalmasan folijk az ápolói tanfolyam, hogy a visszatérő hősök sebeit gondos kezek ápolják és gyógyítsák.

A segélyező bizottság, mint arról másik helyen részletesen beszámolunk, csaknem 7000 K-t gyűjtött össze csak itt bent a városban, melyből csaknem 1000 K. pillanatnyi segélyt már ki is fizettek, minthogy a Nőegylet is tekintélyes összeget adott az arra valóban szorultaknak.

A Vörös Kereszt-egylet a héten megkezdette akcióját. Hívásukra a társadalom ol számra hordja össze a fehérneműket a sebesülten visszatérő katonák részére. Ilyen irányú adományok Valentsik Ferencnéhez küldendők.

Az ápolói tanfolyam megnyit. Dr. Imreh Domokos körházi igazgató főorvos lelkes buzgalommal oktatja az ápolásra vállalkozott hölgyeket, kilnek száma harmincz. A tanfolyam két hét alatt véget is ér, amikor végzett szakértő, gondos női kezek várják a hadból visszatérő hősöket, hogy a hazáért vívott harcban kapott sebeikre enyhülést és gyors gyógyulást nyújtsanak.

Hadvezetőségünk azzal a kéréssel fordult a magyar nékhöz, hogy a csatában küzdő katonáinknak magasztos földadatuk teljesítésében segítő kézzel támogatására legyenek és pedig azzal, hogy minden nő, a mennyire anyagi tehetsége és ideje megegedi, kézvédőket és hősapkákat készítsen. Hölgyközönségünk a nemes intenciójú felhívásnak készséggel tesz eleget s nincsen ház, hol a szorgos kezek által kormányzott tűk versenyre ne keltek volna. A kézvédők mintájára nézve bárki készséggel ad utasítást az érdeklődőknek. A kész munkák a Vörös Kereszt helybeli fiókjához szolgáltatandók be.

Az új kétkoronás.

A már régebben bejelentett kétkoronás bankjegyek Székelyudvarhelyen e héten tűntek föl. Ezekre nem azért volt égető szükség, mintha a forgalmi pénz fogyott volna meg, de azért, mert igen kevés az aprópénz. Az emberek országszerte arról beszéltek már napok óta, hogy a lakosság dugdossa és gyűjtögeti az ezüst- és nikkel-pénzt, mint olyat, a minek mindig megmarad bizonyos értéke. De persze ez csak találgatás. Az aprópénz azért lett kevesebb, mert igen nagy tömegben levitték és föl vitték a katonasággal a barcztér felé. A katonának zeold jár, minden ötödnap kijár a zsoldja. S mivel minden embert külön kell kifizetni, ezt nem lehet másképp végrehajtani, csak sok, rengetek sok aprópénzzel. Mi bankóval is segíthetünk magunkon, a messzi elvonult katonának ellenben életszükség az aprópénz. Az új kétkoronás elég tetzetős pénz, főképp az alakja rendkívül megfelelő. Nincs külön magyar és német oldala, hanem az elülső oldalon, egyforma betűkkel békésen áll egymással szemben a magyar és német szöveg. A középen egy női fej, erőteljes, akaraterős arcú, kétoldalt tőle egyforma nagyságban a két címer: az osztrák és a magyar. A hátsó oldalon két nagy kottós, kétoldalt egy bizonytalan formájú, kagylószerű díszítéssel.

Aranyért — vasat.

— Kérés a közönséghez. —

Jelentettük, hogy augusztus hercegesezony akcióit indított, hogy a társadalom a katonák hátramaradottjait, családtagjait minél nagyobb szervezetséggel támogassa. Ezért kezdeményezte az ékszereknek vasgyűrűre való beváltását is. Ezek az egyszerű gyűrűk ércbe öntött dokumentumai maradtak a nagy idők járásának s az utánuk következő generáció mint valami kegyeletos ereklyét fogja őrizni.

A társadalom lelkes odaadással kavolta fel országátszerte a mozgalmat és tömegesen küldi nap-nap után a központba az ékszereit — vasgyűrűrt.

A mozgalmat, éppen a megindítón lelkes felkarolásért decentralizálni kívánják, miért is *Tisza István* gróf miniszterelnök felkérése folytán, Udvarhelyvármegyére nézve *Ugron Jánosné* vette kezébe az ügyet, ki eczélből pénteken délutánra értekezletet hívott egybe. Az értekezleten megjelent urinők meleg szeretettel tették magukévá az ügyet, a megye szerte akcióit indítanak, hogy az Aranyért — vasat mozgalomból is kivégye részét a mi meleg szívű lelkes társadalmunk.

Mindenkinek van ékszere, gyűrűje, órája, fülbevalója, mellűje, melyet a szent cél érdekében nélkülözhet, aranyzívvel a haza oltárára feláldozhat. A bizottság az ékszerek gyűjtésével *lapunk szerkesztőjél* tisztelte meg, ki ezután kéri a nemes szívű közönséget, hogy adományait hozzá (Kossuth utca 14.) beadni kogyeskedjék. Egy pár nap múlva a vasgyűrűk megérkeznek, amelyek kiosztását a beszolgáltatott ékszercek ellenében ugyancsak ő fogja eszközölni.

E hét folyamán gyűrűt vagy egyéb ékszer vasgyűrűrt szerkesztőségünknek beküldöttek: Szabó Gábor főszolgabíró 2 jeggyűrű, Hartmann János 1 mellű, Tóth József 2 ékköves gyűrű, N. N. 1 jeggyűrű, 1 mellű, Feren Angel Irén 1 gyűrű, György Venczelné 3 ékköves gyűrű, Ferenczy Ferenczné 2 ékköves gyűrű, Illyés Vilma és Kata 4 gyűrű, Dr. Kovács Gábor bányarvos 2 jeggyűrű. — További adományokat készséggel fogadunk és közvetítjük.

Közgyűlés a városházán.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete 25-ikén *Gothárd János* polgármester elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott.

A tárgysorozat első pontját a belügyminiszternek a 3-ik gyógyszeriar létesítése ügyében leadott rendelete képezte, melynek rendén a városnak véleményét kellett nyilvánítani a tekintetben, hogy a 3-ik gyógytár létesítését ohajtsa-e. A tanácsi javaslat úgy szólt, hogy a képviselőtestület tartsa fenn egy pár évvel korábban elfoglalt azon álláspontját, hogy egy új gyógytár létesítése közérdek. A közgyűlésben a tanácsi javaslat ellen *Seakáts Zoltán*, Dr. *Hinléder Ákos* Dr. *Kassay Albert*, Dr. *Mezey Ödön* és Dr. *Hinléder Ernő* szólaltak fel, kik a javaslatot már azon szempontból is elvetni kívánták, hogy az ez ügyben elsősorban véleményét nyilvánított közegészségügyi bizottság sem hozta azt javaslatba azon indokból kifolyólag, hogy a meglévő gyógytárak a közszükségletet a legteljesebb mértékben kielégítik és azok forgalma a speciális szereknek mind jobban előtérbe nyomulása folytán hovatovább csökken. A javaslat mellett *Hlatky Miklós* és Dr. *Válcsik Ferencz* szólaltak fel, kik a közterhek viselése szempontjából új és biztos existenciák teremtését a város érdekében állónak jelezték. A kérdést elnök szavazás alá bocsátotta, melynek rendén a szavazat mellett 13-an, ellene 15-en szavaztak, s így a harmadik patika ügye hosszú időre újra lekerült napirendről.

Méltán keltett nagy érdeklődést a következő tárgysorozat pont, mely szerint a tanács felhatalmazást kért, hogy a takarékpénztárakban elhelyezett tőkék betétei közigazgatási szükségletek fedezésére kisegítő kölcsönképpen igénybe vehetők legyenek. A javaslatot tekintettel arra, hogy a városi pénztárba az adók fölötté nehezen folyhatnak be s így még a tisztviselők fizetésére is alig

vagy egyáltalán nem telik ki, a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A mozgósítás folytatás bevonult városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének megállapítására nézve a tanács azon javaslatát szemben, hogy az az állami tisztviselők fizetése megállapítására kiadott kormányrendelet értelmében adassék, a közgyűlés *Hlatky Miklós* indítványára egyhangulag úgy határozott, hogy a bevonult tisztviselők és alkalmazottak öszillettményo a mozgósítás idejére is kifizetessék. A közgyűlés ezen határozata kétségtelenül nemes gondolkodásról tesz bizonyosságot. — A közgyűlés a Ganz-féle villamos üzem bevonult alkalmazottainak fizetése tekintetében is hasonlóan határozott.

A bevonult Dr. Pál Ernő tisztügyész helyettesítésére Dr. *Jodál Gábor* és *Jánossy Gyula* ügyvédek kérték fel a közgyűlés. — Tudomásul vették a 12-ik hadtest parancsnokságának azon szomorú értesítését, hogy a katonai helyőrség szaporítása ez időszert nem megvalósítható, noha a várost kívánásgával előjgyezése tettek. — A Székely vasut igazgatóságának azon javaslatát, hogy a Kollegium kertbe vezet hid és partbiztosítást egyszersmindenkorra fizetendő 12 ezer K. ellenében átvállalja, elutasították. — Az úrszékek örülékének és szemét elhelyezésére vonatkozólag Szóles Dénessel, a régi bikafalvi ut mentén 1 hold területnek 160 K-val bérbevévészéro vonatkozó szerződést elfogadták.

Jóváhagyólag tudomásul vették, hogy a tanács a hadbevonultak eltartására szoruló családtagjai részére 10 öl tűzifát és 100 K-t felajánlott. — *Válcsik Albert* borbélylyal 3 évre évi 90250 K-val kötött bérleti szerződést jóváhagyta.

A tanonciskola költségvetését 3524 K. bevétellel, 7254 K. kiadással és 3730 K. hiánnyal elfogadták olyformán, hogy ezen hiány fedezetét a keresek minisztertilt kéri. — *Sándor István* rendőrelügyelőt 560 K, *Szabó Domokos* városgazdát 720 K. fizetéssel szabt. 1 ével nyugdíjazták. *Piáth Mária* illetőségét nem ismerték el. — A közbirtokosság azon kérését, hogy utadó pótlékokt csak azon házak után fizessen, melyek 1904. év előtt épültek, elutasították.

Az állami elemi iskola gondnokságába újabb 6 évre megválasztattak: *Becsek Aladár*, Dr. *Pál Ernő*, *Szó Domokos*, *Szőllősi Samu*, *Tompai Árpád* és Dr. *Válcsik Ferencz*. — A pénztár vizsgálótokról felvett jegyzőkönyveket tudomásul vették, mire a gyűlés véget ért.

Zászlószentelés.

— Vasárnap d. e. 10 órakor. —

Az a nemes bátorság, honfui lelkesedés, melylyel katonáink a harcmezőre vonultak, az a lobogó hazeszeretet, mely ennek a háborúnak a sorsát intézi — késztette a mi társadalmunkat, hogy a híres 82-es ezredet nemzeti színű hadi zászlóval tisztelje meg. A beindított gyűjtés — nem is lehetett ez másként — rövid egy nap alatt százakat adott össze a szép célra, s így lehetővé vált, hogy a hős ezrednek a közönség méltó szép jelvonyt adhasson. A selyem zászló fehér oldalára *Hermann Ottó* sikerülten festette meg Magyarország Nagyaaszonjának képét, míg a feliratok pompás arany himészt *Záruy Antalné* és *Esztegar Kati* végezték, míg a szalag feliratát *Zorger Ferenczné* varrta ki. A lelkes msygar nők a nehéz nagy munkát a szent célra ajándékba végezték.

A zászlót ma délelőtt 10 órakor szentelik fel a *Plehánia* templomban.

Új személyvonatpár.

Az államvasutak igazgatósága közli a közönséggel, hogy *Budapest keleti p. u. Predeal között Arad—Tövisen át* egy új személyvonatpár helyzetet fel fogalmába, mely vonatpár egyelőre csak *Budapest—Brassó* közt fog közlekedni. Mindkét vonat I., II. és III.-ad osztályu kocikkal fog közlekedni a megfelelő személyvonatu jegy váltása mellett vehető igénybe. Ez a vonat hatósági igazolvány nélkül használható *Arad—Brassó—* illetve *Predeal* között.

Ezen új vonatpár menetrendje a következő: Indul *Budapest k. p. u.* reggel 6.30, *Tövisre* érkezik éjjel 12.54, *Küküllőszög*re 1.29, *Kiskapusra*

2.10, *Segesvárra* 3.12, *Héjjaasfalvára* 3.31, *Brassóba* reggel 6.18. *Brassóból* indul éjjel 11.06, *Héjjaasfalvára* érkezik 1.36, *Segesvárra* 1.58, *Kiskapusra* 3.12, *Küküllőszög*re 3.48, *Tövisre* reggel 6.27, *Budapésre* éjjel 12 óra.

HIREK.

Székelyudvarhely aug. 30.

Mozgósítás után.

A házak papirostermő falain szerte az országban, az elmúlt hetekben új vegetáció támadt. Szokatlan színű és még szokatlanabb tartalmu hirdetések virultak ki.

A hirdetések nyomán hatalmas, még eddig soha nem látott és soha nem hallott népmozgalom forgószele kerekedett. A táborbaszállítás és hadrakeletés ezerraktrézú hivatalos gépezete anyni embort lendített össze, a hányt a népvándorlásnak óriási méretekben felnőtt kora sem tudott egyívé barozni. A hirdetések hivatalosok voltak és mit követelve parancsoltak, nem lehetett csupa öröm és gyönyörűség. De a kik ezeknek a hirdetéseknek engedelmessétek, a legtöbbben úgy tettek, mintha nem is zordképu engedelmességet gyakorolnának, hanem jókedvű magától értetődéssel vetnék vállukra a háboruzó katonáskodás elvitázhatatlanul súlyos terhét.

Ha nem így van, ha másképp lenne, akkor a mozgósítás eredménye nem izmosodhatott volna akkorára, hogy mámoros ámulatba boldogítja a hozzáértőket. Nincs az a szigorú parancs, nincs az az öklöt mutogató fenyegetés, a melynek a kemény szigorúságát ravaszul meglágyítani, a veszedelmes fenyegetését sunyin batástalanná ártatlanítani meg ne próbálható valaki.

Ezuttal senki sem gondolt ilyen próbálkozásra. Pedig nem kell tagadni, hogy sok embert lélekrengetően váratlanul és talán csapászerűen rosezkor ért a hadak utjára intő szózat. És mégis, ezek közül az emberek közül sem akadt senki sem, a ki orv csalafintaságra gondolt, a ki álarozos mentségeket hajszolt volna, aki — akár csak ideoig óráig — gyáván kibuvó egerutat próbált venni.

A kik kollettek és a kiknek kellett, igazán mindnyájan, szinte kivétel nélkül libege sorakoztak. És bányan akadtak, a kik bárha még innen sordulnak, vagy már tulnan aggastyáokodnak a véradó korhatárán, do kötelesség híján is kötelességnek vallották a sorba állást.

És az itthon maradtok? Fizikailag itthon maradhattak akárháyan, léleken senki sem rekedt itthon. Ha itthon maradni annyit is tesz, — és bizonyos magasabbrendű értelemben annyit jelent is — hogy a bétköznapság békés megszokottságának rendes terjedelmű, közönséges atmoszférájú és normális hőmérsékletű gondolkodási, érzési és cselekvési köreiu belül nyugodtan folytathatjuk hivatásunk és foglalkozásunk tevékenységét, akkor, ily értelemben, bizony, még ha akarta volna is, senki sem maradhott itthon.

Gondolkodásunk, érzésünk és cselekvésünk most már nem mitőlünk függ. A háboru az a sakkozó, a ki kedve szerint végez buzásokat gondolatainkkal, ő az a termofur, a mely tetszésére szabályozza érzéseinek hőfokát, ő az a váltóállító, a ki menetrendjéhez képest futtatja tetteinket a cselokvés sinein. Mindnyájan háboruban vagyunk: nemcsak a hadbaszállított kombátánások, hanem mindannyiunk is, a kiket gondolatok, ézések és fantáziák drótnélkül száguldo villamos áramai lépten-nyomon, szakadatlanul, minszünetlen öszszeköttetésbe párosítanak a mesze távollevőkkel. Az elvonultakra gondolva, velük érezve, és mennyire tőlünk telik, itthon is az ő jóvoltuknak az érdekeikért nekihevülten kardoskodva, csak a fizikai mérték szerint vagyunk távol távol tőlük.

Itthon lehetünk, de ez csak alsóbbrendű, szinte csupán vegetatív létezés, minthogy számottevő igazi életünket ő velük együtt fogyasztjuk el: távoli utakon, vadidegen helyeken, messzesé-

ges táborokban, már elvárható és most tomboló és a jövőben ledűbörgő ütközésekben.

Senki sem lehet most itthon. A kit itt találunk is, bár itt jár, csak látszólag és testi felével jár itt, igazán és egészen sehogyan sem maradhatott itthon. Mindnyájunknak el kellett mennünk...

Az áll. főreáliskolában az iskolai év a szabályszerű időben megkezdődik ugyan, de a beiratás batárideje f. évi szeptember hó 15-ig tart. A rendes tanítás lehetőleg 10 évi, de 14 évi mindenesetre megkezdődik. Ugyanakkor az internátus is megnyílik.

A tanévet megelőző vizsgálatok: javító-, pótló-, felvételi- (különböző) és magánvizsgálatok is kellő és szokásos időben megtartatnak a javítók már hétfőn, augusztus 31-én megkezdődnek.

A rendes tanmenetnek megzavarása következtében szükségessé váló kedvezmények (pl. tanév beszámítás, vizsgára bocsátás, ösztöndíj-ügy stb.) később csak oly növendékek részére engedélyezhetők, akik a reudes időben beiratkoznak. — A beiratási díj feltétlenül azonnal befizetendő, ellenben a tandíj befizetésére a törvényes moratorium megadható. *Igazgatóság.*

Köszönet nyilvánítás. Felkérteünk a következő sorok közlésére: Hadbavonulások következtében ezután mondog közönetet mindazoknak, kik kedves jó anyám elhunyt alkalmából részvéteket szivesek voltak kifejezni Dr. Szöllösi Ödön.

A veszteségi kimutatások. A háboruban elesett, megsebesült, vagy foglyul esett katonák veszteségi kimutatásai időről-időre a polgármesteri hivatalhoz megküldetnek a azokat az érdeklődők a hivatalos órák alatt a városi tanács kiadóhivatalában bármikor megtekinthetik. A veszteségi kimutatások lapunk szerkesztőségében is betekinthetők.

A róm. kath. főgimnáziumban a javító vizsgálatok augusztus hó 31-től kezdődőleg tartatnak meg d. e. 8 órától. Ityiség a róm. kath. leányiskola III. IV. osztálya. Az ifjúság bevonulása ugy a főgimnáziumban, mint a vele kapcsolatos fűvelő intézetbe (Internátus) csak újabb hírlapi közlések után, az azokban meghatározandó időben kezdődik meg. *A főgimn. igazgatósága.*

A ref. kollegiumban a javító-, pótló- és felvételi vizsgálatok szeptember 1-én d. e. 8 órától tartatnak az új épület tanácskozó termében.

A beiratkozás szeptember 2—5-ik napjain lesz d. e. 8—12 óráig. Helybeliek kötelesek személyesen jelentkezni. Vidékiek, amennyiben az utazás nehézségeket ütköztetnek, levélben is jelentkezhetnek. A beiratkozás, illetve jelentkezés alkalmával fizetendő az Értesítőben jelzett beiratási díj, az első félévi tandíj, valamint a lakás-és tápintézet díj első részlete, mivel az élelmi szerekre előre be kell szerezni. Akik tan- és lakásdíj kedvezményt kérnek, csak a kérések elintézése után tartoznak fizetni.

Felhívom az érdekeltek figyelmét a közoktatásügyi miniszter új rendelkezésére, mely szerint szeptember 15-én tul beiratkozni nem lehet, csak a katonai szolgálatban levőknek.

A tanítás most nem kezdődik meg. Annak idejét közölni fogjuk. *Igazgatóság.*

Nyilvános nyugtáztatás. A hadbavonult családjaik megelégedésére *Bölyny* Vilmos unitár. lelkesz nr 10 koronát adott be szerkesztőségünkhez. Rendeltetési helyére juttattuk.

Az áll. polg. leányiskolában az előadások most a háborus világban is reudes időben fognak megkezdődni. A tantervkülönbözőti és javítóvizsgálatokat aug. 31-én délelőtt és délután tartják meg, a beiratások szept. 1-től 4-ig lesznek. Beiratások minden növendék 5 K-t fizet, az évi tandíj 20 K, ez azonban két részletben is törleszthető. Minden növendék köteles előmutatni *keresztelevét, ujraltatási és az elmúlt tanévről szóló iskolai bizonyítványát.* A tandíjelengedési kérések szintén a beiratásokkor nyújtandók át.

A folyó tanévben a polg. leányiskolával kapcsolatban *kereskedelmi tanfolyam* is nyílik meg; ennek beiratási díja 10 K, évi tandíja 120 K, mely összeg szintén két részletben törleszthető. A keresk. tanfolyam növendékei tandíjelengedésre nem számíthatnak.

Tisza a háborúról.

(Budapest, aug. 29.) Munkapárti körben tegnap este Tisza István miniszterelnök a párt tagjaival a következőket közölte:

— A legfrissebb hírek a galicziai nagy csatáról egytől egyig kedvezőek. **Ezek bizalomra és reménységre adnak okot.** Hadiszállásaink alapjaival meg lehetünk elégedve, persze a mi a végső döntő eredményt illeti, türelemmel kell lennünk. Hiszen egy oly óriási területen lezajló csata, mint a milyen az északi harczeretn folyik, esetleg még néhány napig is eltarthat.

— Türelemmel kell lennünk, de ennek a türelemnek előreláthatóan meg lesz a gyümölcse.

A képviselők nagy meglepéssel fogadták a Tisza nyilatkozatát.

Német előnyomulás orosz földön.

(Budapest, aug. 29.) Krakkóban érkezett lapjelentések szerint a németek megszállották Petrokant, a Czenstockova — Varsói vonalon.

Tisztviselők adományai.

II.

VI. Székelykeresztúri kir. járáshíroság: Péterffy Albert, Sipós József, Dr. Enyedi Róbert, Kis Lajos, Klein Adolf, Forró Ferencz, Vass Péterencz, Lőrincz Gyula, Magyar Ferencz, Szemerjai Anna, Nagy Lajos, Zirnea Lurusz, Somsay Iréc fizetésük 2% -át.

VII. Kir. tanfelügyelőség: Kolumbán Lajos, Chalupka Rezső fizetésük 1% -át, és Tott Károly és Soós József havonként 1—1 koronát.

VIII. Kir. törvényszék: Szeptember-október és november hónapokra a következő 8-szeggel havonként: Dr. Haán Béla 40 kor., Csanády Zalán 10 kor., Mihály János 10 kor., Graffius Károly 10 kor., Dr. Göllner Béla 5 kor., Máthé Dénes 10 kor., Nagy Kálmán 25 kor., Baló Ödön 10 kor., Géll Ferencz 10 kor., Dr. Pál Gyula 5 kor., Dr. Fajcsér Lajos 4 kor., Dr. Gónczy Gábor 5 kor., Gergely Ferencz 5 kor., Simon Ferencz 2 kor., Császár Géza 5 kor., Bardocz Gyula 5 kor., Dósa Aladár 5 kor., Szabó Gábor 2 kor., Derzsi Samu 2 kor., Schvarcz Mihály 2 kor., Izák L. Sándor 2 kor., Orbók Lajos 3 kor., Szabó János 2 kor., Puska Lajos 2 kor., Novák János 3 kor., Fábíus Ferencz 3 kor., Madaras István 3 kor., Károly Sándor 3 kor., Baló András 3 kor., Kovács Domokos 2 kor., Burghardt József 2 kor., Flórián Mariska 1 kor., Pál Dénes 2 kor., Wozáry Mária 1 kor., Nemes Balázs 1 kor., Császár Mariska 2 kor., Nagy Lajos 3 kor., Benedek Mózes 1 kor., Orbán Sándor 1 kor., Kovács György 1 kor., Kerestély István 1 kor., Jakab Imre 1 kor., Benczédi Mózes 1 kor., Horváth Károly 1 kor., Szabó László 1 kor., Flinta János 1 kor. összesen 217 koronával havonként.

IX. Kir. ügyészség: Révffy Zoltán, Szabó István fizetésük 2% -át és Simó József fizetése 1% -át.

X. Gálffy István jegyző-egyleti elnök felhívása folytán eddig a következő jegyzők ajánlották föl fizetésük 2% -át havonként:

Márton Sándor rugonfalvi, Jancsó Gyula bardoczi, Gálffy Ádám siklódi, Horváth Albert aiménfalvi, Elekos Géza szentkirályi, Bedő Sándor felsőboldogfalvi, Sándor Albert szentgyébázasfalvi, Felcsér Lukács vargyasi, Molnár János erkei, Gálffy István feyédi, Bence Gábor, Sándor Kálmán, Unger Tibor, Kis Endre, Gombos Gábor, Benkó Mózes, Klór Vilmos, Nagy Pál, Márton Lajos, Ozaváth Áron, Inczei József e. jegyző, Biró Károly, Vass Gáspár, Barra Lajos, György Vonzal, fizetésük 2% -át, Csomor Gábor jegyző és Kovács Lajos s. jegyző fizetésük 1% -át. Kiss Jenő felsőrákosi jegyző fizetése 2% -át.

(Folyt. köv.)

A ferenczrendiek vezetése alatt álló róm. kath. el. fiúiskolába a beiratkozás szept. 1—6 lesz megtartva. Az előadások megkezdésének idejéről a szülők külön értesítettnek.

Áll. el. leányiskolában a beiratások az 1914—15. tanévre szeptember hó 1—4-ig tartanak a leányiskola III ik osztály termében, a tanítás 5-én kezdődik. Kértenek az igen tisztelt szülők, sziveskedjenek gyerekeiket a jelölt időben pontosan beiratni, hogy a megkezdett tanítást az időközben való beiratkozás ne zavarja.

Vilmos császár köszönete.

(Bécs, aug. 29.) A német császár rendkívül megleghangu táviratban megköszönte a királynak Mária Terézia rendjellel való kitüntetését. Közli a királlyal, hogy a krasszniki győzelemmel tanúsított osztrák-magyar hősiesség méltánylása és nagyrabecskülése jeléül a Pour le Mérite rendjellel adományozza a királynak, Konrád vezérkari főnöknek pedig a vaskereszt első és második osztályát.

A király erre a táviratra szintén rendkívül megleghangu táviratba válaszolt.

Elesett a legerősebb fanczia erőd.

(Berlin, aug. 29.) Nagyvezérkar jelenti: **Maunville, Lunewillétől keletre a legerősebb franczia záróerőd a németek birtokába jutott.** (Min. elnöki sajtóiroda.)

Feladv. szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

A helybeli két gyógytár 30-ikától kezdődőleg vasárnap délutánonként felváltva zárva lesz.

A homoródméti zsidóság folyó hó 20-án Homoródméti községben levő imaházában felséges királyunk életéért és a hadbavitt osztrák-magyar csapatok fegyverének győzeleméért, bójittel összekötött hálaadó isteni tiszteletet tartott.

Az áll. elemi fiúiskolában a beiratások kezdődnek szeptember hó 1-én a tartanak 5-ig bezárólag, naponta délelőtt 8—12 ig és délután 2—4 óráig. Elemi iskolaköteles gyermekek minden szülő, illetve gondozó köteles az iskolába beiratni és oda pontosan feljártatni, különben a hatóság fog a törvény értelmében intézkedni a be nem iskolázott 6—12 éves mindonnapos iskolai növendékek beiratása és reudes iskolába járása felől.

Ölcőbb a telefon. A mozgósítás elrendelése óta tudvaleg a telefont helyközi beszélgetésre még a megye területére kitoriedőleg sem szabad használni. Ebből kifolyólag most a postaigazgatóság közli az előfizetőkkel, hogy a haboru tartamára az előfizetőknek jogukban áll kikapcsolatni telefonjukat a hálózatból, ellenesetben azt 12 kor. havi díj helyett 10 kor. díj fizetése mellett használhatják.

A agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárbelyt értesíti ügyfeleit, hogy ugy a központban, mint a székeljudvarhelyi fiókintézeténél a moratorium tartama alatt is elfogad betéteket könyvekre és folyószámlára előnyös kamatozás mellett és azokat a moratorium alatt is megállapodás szerint fizeti vissza.

A kolozsvári Szt József finovelde nem nyílik meg szeptember 1-én. A kolozsvári Szt József finovelde ez uton értesíti az összes érdekelteket, hogy mivel az intézet katonai célokra lefoglaltatott, az további intézkedésig nem nyílik meg a így az intézetbe seuki be nem költözhetik. A megnyitás napja szintén hírlapsileg fog közzététetni.

Italmérők és a papirpénz.

A pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy haladéktalanul intézkedjenek azon kíméresi és kímértékben elarusítási egedélyek elvonása iránt, amelyeknek birtokosai ellenében egyes konkrét esetekben megállapították, hogy a papirpénzt vagy egyáltalán nem, vagy csak értékén alul fogadják el, s ez által a kérdéses egyének nélkülözik a törvényzikk szerint megkívánt teljes megbizhatóságot.

Előkelő helybeli vállalatnál 2-3 évi gyakorlattal bíró könyvelő felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Székelybetlenfalva község vadászterülete folyó évi szeptember hó 4-én d. e. 9 órakor a község házánál a legtöbbet ígérőnek bérbe adatik, a halászati és vadászati joggal együtt.

Kikiáltási ár 50 korona.

Feltételek alólírottnál.

Székelybetlenfalva, 1914. aug. 25.

Gálffy István, jegyző.